

Someklinikka

Citius, Altius, Fortius – Communis*

Uusi vuosi on lupauksen aikaa. Kuntosalit ja lenkkipolut täyttyvät liikuntaharrastajista, jotka tekevät lupauksen paremmasta ja terveellisemmästä elämästä. Osa hankkii käteensä älykellon tai -rannekkeen, sormeensa unta ja vireystilaa mittaavan sormuksen tai virittää lanteilleen askelmittarin. Dataa kerätään ja uusi liikunnallinen elämä täyttää liikkujan sosiaalisen median kanavat.

Kannettavan teknologian markkinoiden koko on 102 miljardia euroa. Vuonna 2026 sen ennustetaan olevan jo 232 miljardia. Applikaatioilla tahkotaan 20 miljardia vuosittain.

Fitness-sovellusten sirpaloitunut käyttäjäkunta

Yksi syy kasvuun ovat fitness-sovellukset. Niitä tarjoavat sekä laitevalmistajat että urheiluvälinevalmistajat. Nikellä, Asicsilla ja Adidaksella on kullakin omat sovelluksensa,

Fitbitillä, Ouralla ja Suunnolla omansa ja ICT-jäteistä ainakin Google ja Apple tarjoavat omia vaihtoehtojaan.

Sovelluskenttä on pirstaloitunut. Markkinoilla on kymmeniä eri toimijoita, joilla on yli 600 miljoonaa käyttäjää. Myös käyttäjädemografia poikkeaa muusta somesta: nuoria on vain 34 prosenttia käyttäjistä ja sukupuolijakauma on tasainen (52 % miehiä). Sovellukset motivoivat yksilöä seuraamaan, tilastoimaan ja jakamaan suorituksiaan, mutta ovatko laitevalmistajat pyyteettömästi liikenteessä?

Henkilökohtainen kannustin vs. Evil Data

Itse kuulun älylaitteita käyttävään ja suorituksia somettavaan porukkaan. Liikuntasuorituksiani arvioi ranteessani oleva älykello ja sormessa on viretilasta, unen laadusta ja valmiudesta valistava sormus. Dataa kertyy, mutta onko se turvallista?

Parhaimmillaan data kannustaa ihmisiä parempaan elämään sekä kehittämään fyysistä kuntoa. Lenkille kannustaa tavoitteiden helppo ja automatisoitu seuranta. Älysormus mittaa jo ruumiinlämpöä, univaiheita, happisaturaatiota ja ennustaa naisten kuukautiskierron täsmällisesti. Näistä on toki hyötyä käyttäjälle, niitä hyödynnetään lääketieteellisessä tutkimuksessa, mutta mitä jos ne päätyvät vakuutusyhtiöille tai rahoitusta tarjoaville pankeille riskien arviointiin? Valmistajat ovat hyvin vaitonaisia visiostaan datan käytöstä.

Datalla on aina kääntöpuolensa. Kaikki puhuvat Googlen ja Facebookin algoritmeista ja niiden haitallisuudesta, mutta mitä tapahtuu, kun dataa kerätään ihon alta? On tärkeää, että tietosuojaviranomaiset arvioivat riskiä ja suojaavat henkilökohtaisia tietojamme väärinkäytöksiltä. Globaalissa markkinassa tämä voi olla hyvin vaikeaa.

Kansainvälisen olympiakomitean uusi, vuonna 2021 käyttöönottama, tunnuslause: Nopeammin, korkeammalle, voimakkaammin – yhdessä

Teksti ja kuva

Jarmo Röksä

Viestintäpäällikkö, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Artikkeli on ilmestynyt Nuorisotyö-lehdessä numero 3/2021.